

Nr 314.

Av herr Jonsson i Hökhult m. fl., om skrivelse till Kungl.

*Maj:t angående beredande av tillgång till utsädes-
spannmål till skäligt pris.*

Under nu rådande kristid framträder ständigt med allt större skärpa nödvändigheten av att på allt sätt söka befrämja och öka brödsädsproduktionen inom eget land. Ett steg i denna riktning är redan taget, då riksdagen på förslag av Kungl. Maj:t beslutat att genom statsanslag befrämja en mera vidsträckt användning av konstgödselmedel, och förslag till ytterligare åtgärder i enahanda syfte äro med all säkerhet att förvänta. Om emellertid förutnämnda och liknande åtgärder icke skola förlora sin betydelse för vår livsmedelsproduktion, fordras, att staten vidtager de åtgärder som äro av förhållandena påkallade för att tillförsäkra lantmännen behöfligt utsäde till skäligt pris.

Genom gällande statsbeslag är all handel med vete och råg lantmännen emellan under mer än åtta månader framåt fullständigt avstängd, och maximipriset å havre jämfört med marknadspriset å övriga kraftfoderämnen är i ett sådant läge, att lantmännen säkerligen icke komma att utsläppa fullgod utsädeshavre till större mängd i marknaden. Det torde vara allmänt känt, att foderhavre för närvarande knappast finnes att tillgå till maximipris, och man kan under sådant förhållande ej ifrågasätta eller förvänta, att lantmännen skola fränsortera och behålla mindervärdig vara och sälja förstklassig sådan till samma pris. En väg finnes visserligen öppen för producenten att komma i en bättre ställning, nämligen att efter undersökning söka tillstånd att få försälja sin utsädeshavre till högre pris. Denna väg kommer dock knappast att anlitas i större utsträckning, åtminstone icke av medelstora och mindre producenter, dels på grund av

besvärligheten i de formaliteter, som äro att härvid iakttaga, och dels, och icke minst på grund av rådande knapphet i kraftfodertillgången i övrigt i landet, samt de allt jämt ökade svårigheterna för import.

Ett glädjande förhållande i denna situation är visserligen, att utsädesbolagen lära vara i sådant läge, att de kunna i det närmaste tillgodose vårt behov av utsädesspannmål, men samtidigt härmed behärska de också marknaden i sin helhet, då de på grund av statsbeslag och maximipris äro fria för all konkurrens från enskilt håll. Man hade bort kunna förvänta, att åtminstone vissa av dessa bolag icke skulle utnyttja denna situation för att förvärva en oskäligen vinst, men alla tecken tyda för närvarande på, att priserna å utsädesspannmål komma att för stundande vår springa upp till en svindlande höjd. Havren står redan nu i mycket högt pris och kommer säkerligen att stiga än ytterligare, om ej statens organ i tid träda emellan.

Vår avsikt är icke, att utsädesbolagen genom ett statsingripande skola berövas en normal handelsvinst, men det allmänna läget är sådant, att statsmakterna, med tillgodoseende av detta krav, genom sitt ingripande även måste draga försorg om att lantmännen kunna få sitt behov av utsäde fyllt för skäligt pris. De åtgärder som i detta avseende kunna vidtagas böra med allra snaraste sättas i verkställighet.

På grund av vad sålunda framhållits tillåta vi oss vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte genom införande av maximipris eller på annat sätt draga försorg om att utsädesspannmål under innevarande vår må hållas tillgänglig i marknaden för skäligt pris.

Stockholm den 5 februari 1917.

J. A. Jonsson.

E. Räf.

Bernhard Nilsson.

Per Gabrielsson.

C. O. Johanson.